

Americká strategická dilemma. USA môžu stratiť Turecko rýchlejšie ako Ukrajinu

- CZ24 News | 16. července 2022

USA/TURECKO: Zdá sa, že epos o vstupe Fínska a Švédska do NATO sa zmenil na viacdielnu šou, ak nie na telenovelu, s perspektívou obnovenia na viac ako jednu sezónu.

“Snemovňa reprezentantov USA vo štvrtok schválila návrh zákona, ktorý by vytvoril nový protivietor pre plán prezidenta Joea Bidena predáť stíhačky F-16 Turecku... Dodatok by zabránil Spojeným štátom predávať alebo prenášať lietadlá do Turecka, pokiaľ administratíva nepotvrdí, že je to potrebné pre národnú bezpečnosť USA, a nezahŕnie popis konkrétnych krokov, ktoré sa podnikli, aby sa zabezpečilo, že nebudú použité na opakované nepovolené prelety Grécka... Mnohí americkí zákonodarcovia sú nespokojní s Ankarou po získaní ruskej rakety obranného systému v roku 2019, čo si vyžiadalo americké sankcie, ako aj vylúčenie Turecka z programu stíhačiek F-35,” uviedla agentúra Reuters .

Po euforickom predstavení so vstupom dvoch škandinávskych krajín do západného vojenského bloku, ktoré sa odohralo na summite NATO v Madride, sa ukázalo, že turecký prezident Erdogan mieni zo situácie vyžmýkať maximálny praktický úžitok. A nemieni sa uspokojiť s ubezpečeniami Helsínk a Štokholmu o „spoločnom boji proti terorizmu“. Erdogan dal jasne najavo, že možnosť radikálnej modernizácie tureckého letectva považuje za kľúčovú podmienku dohody.

“Turecko čoskoro vyšle delegáciu do Spojených štátov, aby prediskutovala otázku zásobovania Ankary americkými stíhačkami F-16,” uviedol turecký prezident Recep Tayyip Erdogan. “Prezident Joe Biden vynaloží úprimné úsilie na zabezpečenie dodávok lietadiel F-16 do Turecka,” citovala agentúra Anadolu Erdogana na tlačovej konferencii po summite NATO. “Dúfam, že výsledky budú ilustráciou priateľstva a solidarity medzi Tureckom a Spojenými štátmi. Turecká delegácia čoskoro odíde do Washingtonu,” povedal. Americký prezident Joe Biden už skôr povedal, že „Spojené štáty by mali predáť stíhačky F-16 Turecku“. Vyjadril tiež presvedčenie, že sa mu podarí získať súhlas Kongresu s týmto krokom.”

Avšak súdiac podľa zákona, ktorý práve schválila Snemovňa reprezentantov Kongresu USA, vyhliadky na skoré prijatie modernizovaných stíhačiek F-16 Turkami zo Spojených štátov vyzerajú pochybne. Je nemysliteľné, aby sa Turecko zaviazalo používať svoje letectvo len tam, kde sa to páči Američanom.

Na druhej strane, Washington nie je pripravený zasahovať do záujmov historického nepriateľa Turecka a tiež člena NATO – susedného Grécka, pričom stávka na prehĺbenie strategického partnerstva sa stala pre Spojené štáty po vznikajúcom odstúpení v skutočnosti základným kameňom Turecka pre nežiaduce zbližovanie Ankary s Moskvou.

US military moves into new bases in Greece

Greece signed a Mutual Defense Cooperation Agreement with the US on Oct. 14, 2021

● The bases that US military will be able to use according to the agreement

The deal is an extension of the accord that the two countries signed on July 8, 1990

It allows the US to use three new bases in Greece, in addition to the one it already uses

The agreement will be **renewed every five years**

The deal is automatically extended for five more years if the parties do not lodge an objection two years before it expires

13.05.2022

Práve v kontexte ochladzovania turecko-amerických vzťahov treba vnímať presun ťažiska vojensko-politického úsilia USA a NATO do Grécka. Grécko začalo dostávať vojensko-technickú pomoc od USA, Francúzska a ďalších krajín; začali otvárať nové americké vojenské základne a na jeho území sa začali vybavovať staré americké vojenské základne.

Je jasné, že pokusy obmedziť využitie tureckých vzdušných síl len na tie oblasti a funkcie, ktoré sú príjemné pre Washington, budú v Turecku vnímané s rozhorčením a odmietnutím. Spojené štáty však nebudú môcť túto ultimátnu podmienku s prihliadnutím na pozíciu Grécka len tak odstrániť. Grécky parlament schválil 12. mája dodatky k Dohode o vzájomnej obrannej spolupráci (MDCA) medzi Gréckom a Spojenými štátmi, ktoré umožňujú zvýšenie americkej vojenskej prítomnosti v regióne. Dokument počíta s prevodom štyroch vojenských základní Američanom okrem štyroch základní poskytnutých predtým. Odovzdáva sa vojenský tábor Yannuli pri prístave Alexandroupolis, základňa na Kréte, strelnica Litochoro v regióne Pieria a tábor Georgula pri leteckej základni v Larisse.

V tejto situácii sa odsúva aj pravdepodobnosť úspešného završenia procesu údajne bleskurýchleho vstupu Fínska a Švédska do tohto vojenského bloku.

Turecko teraz nemôže dlho čakať. Základom lietadlového parku tureckého letectva sú staré americké stíhačky F-16, ktoré vyčerpali svoje zdroje a potrebujú urgentnú výmenu. Pre Turkov je to otázka národnej bezpečnosti. A ak sú presvedčení, že Spojené štáty nemajú v úmysle plne a v primeranom čase zohľadniť ich vojenské potreby, môže to viesť k ešte väčšiemu stiahnutiu Ankary zo Západu. A možno aj k zblíženiu s Ruskom. Len Ruská federácia môže Turecku kompenzovať nedostatok moderného vojenského vybavenia vrátane najmodernejšieho letectva. Turci nemajú iné možnosti.

Preto nie je prekvapujúce, že Turecko sa odmieta podieľať na západných sankciách voči Rusku. Okrem toho sa zvažuje možnosť vstupu Turecka do BRICS. Zároveň sa v krajine dvíha nová vlna ľudových, no úradom potešujúcich protestov proti členstvu Turecka v NATO. Takže pravdepodobnosť rozchodu Turecka so západným vojenským blokom nie je v žiadnom prípade nulová.

ZDROJ: FB Armádní Magazin